

RĪGĀ

2019. gada 10. maijā
Nr. 1-23/90_e

Valsts kancelejai
vk@mk.gov.lv

Informācijai:

Finanšu ministrijai
pasts@fm.gov.lv

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
fktk@fktk.lv

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam
KD@kd.gov.lv

Latvijas Darba devēju konfederācija
lddk@lddk.lv

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
info@chamber.lv

Latvijas Līzinga devēju asociācija
info@llda.lv

Par informatīvo ziņojumu attiecībā uz NILLTFNL 45. panta grozījumiem

Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) 2018. gada 15. oktobrī (vēstule Nr. 1-23/164_e) lūdza grozīt Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – NILLTFNL) 45. pantu. Piedāvājam par uzraudzības un kontroles institūciju NILLTFN jomā kredītiestāžu meitas sabiedrībām, kas sniedz finanšu līzinga pakalpojumus, noteikt Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (turpmāk – FKTK). Šobrīd šādu uzraudzību un kontroli veic Patērētāju tiesību aizsardzību centrs (turpmāk – PTAC).

Finanšu ministrija ir sagatavojusi informatīvo ziņojumu “Par izvērtējumu par Finanšu nozares asociācijas priekšlikumiem par patērētāju kredītiestāžu uzraudzības funkciju līzinga devējiem uzraudzības institūcijas maiņu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas uzraudzības jomā”. Ziņojumā norādīts, ka Ekonomikas ministrija aicina uzraudzības maiņas jautājumu atzīt par neefektīvu. Esošo regulējumu attiecībā uz kredītiestāžu meitas sabiedrībām – finanšu līzinga sniedzējām atstāt negrozītu.

Asociācija jau savā 2018. gada 8. oktobra vēstulē Nr. 1-23/155_e sniedza izvērstu pamatojumu, kādēļ tās piedāvātie grozījumi esošajā uzraudzības modelī ir nepieciešami un efektīvi. Vēlamies vēlreiz pievērst uzmanību, ka, ja kredītiestāžu meitas sabiedrību, kas

sniedz lizinga pakalpojumus, uzraudzību turpinās veikt PTAC, nenovēršami rodas neproporcionāls un neefektīvs administratīvais slogs. NILLTF riski, atbilstoši starptautiski atzītiem standartiem, tiek pārvaldīti un tie adekvāti jāpārvalda komercsabiedrību grupu ietvaros (konsolidēti) atbilstoši mātes sabiedrībā (kreditīestādē) noteiktajām prasībām. Šāda konsolidēta pārvaldība nodrošina visefektīvāko risku pārvaldību un finanšu noziegumu apkarošanu, kā arī efektīvu uzraudzības iestāžu un arī finanšu iestāžu (likuma subjektu) resursu izmantošanu.

Asociācija atkārtoti informē, ka šobrīd spēkā esošais tiesiskais regulējums rada papildu nenoteiktību likuma subjektiem, mazina risku pārvaldes efektivitāti, kas cita starpā apgrūtina arī piekļuves iespējas un ātrumu finanšu lizinga pakalpojumiem. Piemēram, ja liels uzņēmums ir ilgstošs kreditīestādes klients, attiecībā uz NILLTF risku lizinga pakalpojumiem, kas viņam ir nepieciešami, pārvaldību izmanto jau kreditīestādes rīcībā esošo informāciju un cilvēkresursus. Savukārt tiesiskais regulējums šobrīd paredz to mainīt, lai gan NILLTF risks nav pieaudzis.

Ja par uzraudzības un kontroles institūciju kreditīestāžu meitas sabiedrībām, kas sniedz finanšu lizinga pakalpojumus, tiktu noteikta FKTK, tad būtu nodrošināta efektīvāka uzraudzība un netiktu sadalītas kreditīestādes grupas iekšējās kontroles sistēma, it īpaši politikas un procedūras trīs dažādu uzraudzības iestāžu (šobrīd kontroles un uzraudzības funkciju pilda gan FKTK, gan PTAC, gan Valsts ieņēmumu dienests) prasību izpildei viena riska pārvaldīšanai. Tiktu koncentrēti, nevis neefektīvi sadrumstaloti resursi, mazinātos administratīvais slogs uzņēmējiem. Nepārprotami būtu iespējama kreditīestādes – grupas mātes sabiedrības – veiktās klienta izpētes atzīšana. Tāpat tiktu izslēgta iespēja, ka grupas ietvaros uz kopējo grupas neto apgrozījumu sods tiek piemērots divreiz par tādu pašu vai to pašu trūkumu iekšējās kontroles sistēmā.

Pievēršam uzmanību, ka Latvijas Republikas Ministru prezidents A. K. Kariņš 2019. gada 17. aprīļa runā Eiropas Parlamentā¹ norādījis, ka Eiropas Savienībā ir nepieciešams veidot vienotu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas kontroles un uzraudzības institūciju. Asociācijas piedāvātie grozījumi NILLTFNL 45. pantā ir mazs aspekts, kuru vēlamies paveikt Latvijā, lai virzītos uz vienotu NILLTF risku uzraudzības un kontroles institūciju gan Latvijā, gan Eiropā.

Lūdzam atbalstīt Asociācijas priekšlikumu, kurš paredz grozīt NILLTFNL 45. pantu, nosakot, ka par uzraudzības un kontroles institūciju kreditīestāžu meitas sabiedrībām, kas sniedz finanšu lizinga pakalpojumus, nosakāma FKTK.

Pielikumā:

1. Finanšu nozares asociācijas 2018. gada 15. oktobra vēstule Nr. 1-23/164_e uz 2 lapām;
2. Finanšu nozares asociācijas 2018. gada 8. oktobra vēstule Nr. 1-23/155_e uz 3 lapām;
3. Finanšu ministrijas informatīvais ziņojums uz 3 lapām.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

Sanda Liepiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu
K. J. Ivāns, karlis.ivans@financelatvia.eu

¹ Debate on the Future of Europe with Krišjānis Kariņš, Latvian Prime Minister. Pieejams: https://multimedia.europarl.europa.eu/en/debate-on-the-future-of-europe-with-krijnis-kari-latvian-prime-minister-introductory-speech-by-antonio-tajani-ep-president-1000_1170822-V_rv?fbclid=IwAR1nVSxgn0LrdlQsFuou4a4k3WaRXX9W61rBYVHxm5Evf3nKH0VdI0V3IKU

RĪGĀ

2018. gada 15. oktobrī
Nr. 1-23/164_e

Ministru prezidentam
vk@mk.gov.lv

Finanšu ministrijai
pasts@fm.gov.lv

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
fktk@fktk.lv

Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kreditēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem"

Atsaucoties uz Finanšu nozares asociācijas (turpmāk tekstā – Asociācija) 2018. gada 8. oktobra vēstuli Nr. 1-23/155_e Ministru prezidentam, Finanšu ministrijai, Ekonomikas ministrijai un Finanšu un kapitāla tirgus komisijai, kurā sniegts detalizēts pamatojums, kā arī ievērojot Finanšu sektora attīstības padomes 2018. gada 9. oktobra sēdē lemto, informējam, ka Asociācija neiebilst pret Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kreditēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem" virzību. Lūdzam par šiem noteikumiem pieņemt šādu Ministru kabineta protokollēmumu:

"Finanšu ministrijai līdz 2019. gada 1. martam sagatavot un iesniegt Ministru kabinetā grozījumus Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 45. pantā, kas paredz, ka par šajā likumā minēto uzraudzības un kontroles institūciju attiecībā uz kredītiestāžu meitas sabiedrībām, kas sniedz finanšu līzingu pakalpojumus, nosakāma Finanšu un kapitāla tirgus komisija."

Lūdzam izskatīt šo ierosinājumu Ministru kabineta komitejas un/vai Ministru kabineta sēdē kopā ar Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kreditēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem".

Pateicamies par konstruktīva risinājuma rašanu šajā jautājumā.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

S. Liepiņa

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu

RĪGĀ

2018. gada 8. oktobrī
Nr. 1-23/155_e

Ministru prezidentam
vk@mk.gov.lv

Finanšu ministrijai
pasts@fm.gov.lv

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

Finanšu un kapitāla tirgus komisijai
fktk@fktk.lv

Par Finanšu sektora attīstības padomes 9. oktobra sēdē izskatāmu jautājumu

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likums (turpmāk - NILLTFNL) paredz, ka šā likuma piemērošanas jautājumos kredītiestādi uzrauga un kontrolē Finanšu un kapitāla tirgus komisija (turpmāk - FKTK), bet kredītiestāžu meitas sabiedrības, kas sniedz kredītēšanas pakalpojumus, - Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk - PTAC).

Saskaņā ar NILLTFNL finanšu līzinga pakalpojuma sniedzējus šobrīd uzrauga PTAC, FKTK un Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk - VID) atkarībā no tā, kādā veidā ir organizēta attiecīgā pakalpojuma sniegšana. To dara PTAC - ja kredītē patērētājus, FKTK - ja līzinga pakalpojumu sniedz pati banka bez meitas sabiedrības, VID - ja līzinga pakalpojumu sniedzējs nav licencējams.

Tātad jau šobrīd uzraudzības pieeja ir atšķirīga, sadalīta starp trīs institūcijām.

Šāda NILLTFNL redakcija ir spēkā no 2017. gada 9. novembra. Finanšu nozares asociācija (turpmāk - Asociācija) sākotnēji neiebilda šādam funkciju sadalījumam, jo nebija paredzēts, ka attiecībā uz PTAC uzraugāmajiem likuma subjektiem tiks izdoti atsevišķi Ministru kabineta noteikumi, kas radīs tiesiskas pretrunas ar kredītiestāžu grupu politikām un procedūrām, kas veidotas pēc FKTK noteikumu prasībām.

Ekonomikas ministrija ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kredītēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem" (turpmāk - MK noteikumu projekts) un iesniegusi to izskatīšanai Ministru kabineta komitejā.

Asociācija neiebilst pret pašu MK noteikumu projekta tekstu. Tāpat kā Latvijas Darba devēju konfederācija, Asociācija ir konstatējusi būtisku administratīvā sloga pieauguma iespējamību ne tikai kredītiestādēm, tās meitas sabiedrībām, bet arī to klientiem - uzņēmējiem un fiziskām personām.

Jau šobrīd kredītiestāžu meitas sabiedrības (kredīta devējus), kas sniedz lizinga pakalpojumus, NILLTF riskus pārvalda komercsabiedrību grupas ietvaros atbilstoši kredītiestādēm noteiktajām prasībām, izmantojot kredītiestādes grupas resursus. Tā kā atbilstoši NILLTFNL attiecībā uz NILLTF risku pārvaldību kredītiestāžu meitas sabiedrības, kas sniedz lizinga pakalpojumus, uzraudzīs PTAC pēc atšķirīgiem noteikumiem un pieejas, radīsies papildu administratīvais slogs, proti, NILLTF riskus pārvaldīs, pēc būtības veicot tāpat kā jau tas tiek darīts šobrīd, bet ar atšķirīgām niansēm.

Tiesiskais regulējums rada pietiekami lielu nenoteiktību likuma subjektiem (nākotnes izmaiņas abos regulējumos, tehnisko neatbilstību konstatēšana, atšķirīgas kontroles prasības pārbaudēs utt.), kas, savukārt, var ierobežot uzņēmēju piekļuves iespējas un ātrumu finanšu lizinga pakalpojumiem. Piemēram, ja liels uzņēmums ir ilgstošs kredītiestādes klients, attiecībā uz NILLTF risku lizinga pakalpojumiem, kas viņam ir nepieciešami, pārvaldību izmanto jau kredītiestādes rīcībā esošo informāciju un cilvēkresursus. Savukārt tiesiskais regulējums šobrīd paredz to mainīt, lai gan NILLTF risks nav pieaudzis.

Lai to novērstu, aicinām NILLTFNL noteikt, ka finanšu lizinga pakalpojuma sniedzējus, kas ir kredītiestādes vai kredītiestāžu meitas sabiedrības, attiecībā uz NILLTF risku pārvaldību uzrauga FKTK. Tādējādi tiks nodrošināta efektīvāka uzraudzība, un:

- a. nesadalot kredītiestādes grupas politikas un procedūras trīs dažādu iestāžu prasību izpildei vienā jautājumā;
- b. koncentrējot, nevis izkļiedējot resursus;
- c. neradot administratīvo slogu uzņēmējiem, ja nebūs iespējama bankas veiktas klienta izpētes atzīšana;
- d. tiek izslēgta iespēja, ka grupas ietvaros uz kopējo neto apgrozījumu sods tiek piemērots divreiz par tādu pašu vai to pašu trūkumu iekšējās kontroles sistēmā (risks, kas identificēts MK noteikumu projekta saskaņošanas laikā).

Nemot vērā iepriekšminēto, nekavējot MK noteikumu projekta virzību, lūdzam atbalstīt NILLTFNL grozījumus, uz otro lasījumu pievienojot tos grozījumiem, kas jau iesniegti Saeimā, un noteikt, ka kredītiestāžu meitas sabiedrības, kas sniedz finanšu lizinga pakalpojumus, attiecībā uz NILLTF risku pārvaldību uzrauga FKTK, nevis PTAC vai VID. Lūdzam izskatīt šo jautājumu Finanšu sektora attīstības padomes sēdē.

Pielikumā: priekšlikuma teksts uz 1 lapas.

Ar cieņu

valdes priekšsēdētāja

S. Liepiņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

E. Pastars, edgars.pastars@financelatvia.eu

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un
terorisma finansēšanas novēršanas likuma
grozījumu priekšlikums

45. pantā:

papildināt pirmās daļas 1.punktu pēc vārda “kredītiestādes” ar vārdiem “kredītiestāžu meitas sabiedrības, kas sniedz finanšu līzīngā pakalpojumus”.

papildināt 2.¹ daļas 1.punktu ar vārdiem “izņemot kredītiestāžu meitas sabiedrības, kas sniedz finanšu līzīngā pakalpojumus”.

Informatīvais ziņojums

“Par izvērtējumu par Finanšu nozares asociācijas priekšlikumiem par patērētāju kredītēšanas uzraudzības funkciju līzinga devējiem uzraudzības institūcijas maiņu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas uzraudzības jomā”

Ministru kabineta 2018.gada 13.novembra sēdē, izskatot un Ministru kabinetam apstiprinot 2018.gada 13.novembra Ministru kabineta noteikumus Nr.705 “Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kredītēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem” (prot. Nr. 52 1.§), vienlaikus ar Ministru kabineta protokollēmumu tika uzdots Finanšu ministrijai sadarbībā ar Ekonomikas ministriju līdz 2019.gada 1.martam izvērtēt Finanšu nozares asociācijas iesniegtos priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā attiecībā uz patērētāju kredītēšanas uzraudzības funkcijas līzinga devējiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā nodošanu no Patērētāju tiesību aizsardzības centra Finanšu un kapitāla tirgus komisijai, un Finanšu ministrijai iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par iespējamās funkciju nodošanas izvērtēšanas rezultātiem. Saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 13. novembra sēdes protokola Nr.52 1.§ 2.punktu, Finanšu ministrija sadarbībā ar Ekonomikas ministriju ir sagatavojusi izvērtējumu par Finanšu nozares asociācijas priekšlikumiem par patērētāju kredītēšanas uzraudzības funkcijas līzinga devējiem uzraudzības institūcijas maiņu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas uzraudzības jomā.

Ekonomikas ministrija norāda, ka atbilstoši grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā (turpmāk – NILLTFNL), kas stājās spēkā 2017.gada 9.novembrī, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) ir uzraudzības un kontroles institūcija tiem likuma subjektiem, kuriem PTAC izsniedz speciālo atļauju (licenci) patērētāju kredītēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniegšanai.

Būt par uzraudzības un kontroles institūciju un uzraudzīt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomu ir salīdzinoši jauna PTAC funkcija, kas, ņemot vērā PTAC darbu un panāktos izpildes rezultātus patērētāju kredītēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu licencēšanā un pakalpojumu uzraudzībā ir rezultējies kā jaunas funkcijas piešķiršana tieši PTAC.

NILLTFNL ietvertu prasību uzraudzībai un doto funkciju īstenošanai 2017.gada beigās PTAC tika piešķirtas 8 jaunas amata vietas un jau 2018.gada sākumā nepieciešamie darbinieki tika pieņemti darbā. Uz šo brīdi PTAC darbinieki ir piedalījušies vairākās apmācībās, tajā skaitā, noorganizējuši apmācības saviem darbiniekiem, pielāgojot apmācību saturu konkrēti PTAC vajadzībām, kā arī šī gada janvārī PTAC darbinieki ir novadījuši pirmo ievadlekciju uzraugāmajiem subjektiem.

Ņemot vērā piešķirto deleģējumu, Ekonomikas ministrija izstrādāja un Ministru kabineta 2018.gada 13.novembra sēdē tika apstiprināti Ministru kabineta noteikumi Nr. 705 “Noteikumi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām patērētāja kredītēšanas un parāda atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem” (turpmāk – MK noteikumi), kuru izstrādes procesā radās problēmas ar uzraudzības jautājumu attiecībā uz kredītiestāžu meitas sabiedrībām, tā kā uzraudzība noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomās netieši var pārklāties Finanšu un kapitāla tirgus

komisiju (turpmāk – FKTK) veikto finanšu institūciju kredītiestādes grupas uzraudzību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomās un PTAC.

Ekonomikas ministrija MK noteikumu ne tikai izstrādes, bet arī saskaņošanas procesā attiecībā uz uzraudzības jautājumu ir uzklaušījusi gan nozares pārstāvjus, gan valsts institūcijas un kā kompromisu risinājumu ir radusi MK noteikumos ietverot punktu, lai nerastos domstarpības, kādas prasības likuma subjektam, kas darbojas Latvijas teritorijā, ir jāizpilda. MK noteikumos ir paredzēts, ka, ja kredītiestādes meitas sabiedrības īstenotās grupas mēroga politikas un procedūras noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai kādā to daļā neatbilst minētajiem noteikumiem, PTAC lūdz attiecīgās kredītiestādes uzraudzības un kontroles institūcijas viedokli un nosaka risinājumu, kas atbilst NILLTFNL.

Tas ir saistīts ar to, ka NILLTFNL 3.panta otrā daļa nosaka, ka likuma subjekti, kas ir kādas grupas sastāvā, īsteno grupas mēroga politiku un procedūras, tostarp fizisko personu datu aizsardzības politiku, kā arī grupā noteikto informācijas apmaiņas politiku un procedūras noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas nolūkā. Atsevišķi likuma subjekti, kuriem PTAC izsniedz speciālo atļauju (licenci), šobrīd atrodas kādas kredītiestādes grupas sastāvā un tām ir pienākums ievērot grupas mēroga politikas un procedūras. Praksē ir sastopami gadījumi, ka grupas mēroga politikas un procedūras var atšķirties no Latvijas tiesiskā regulējuma, jo attiecīgās dalībvalsts kredītiestāde darbojas pēc savas mītnes zemes noteiktajām prasībām, kuras var būt gan stingrākas, gan vājākas salīdzinājumā ar Latvijas tiesisko regulējumu, kā arī grupas ietvaros attiecīgās politikas un procedūras var būt saskaņotas ar kredītiestāžu uzraugu Latvijā. Lai nerastos domstarpības, attiecīgais risinājums ir rasts MK noteikumos papildus nosakot sadarbības pienākumu starp uzraugiem PTAC un FKTK.

Pēc PTAC sniegtās informācijas uz šo brīdi ar spēkā esošu licenci ir 62 kapitālsabiedrības (t.sk. vienai apturēta uz laiku līdz 6 mēnešiem), kopā ir 15 līzinga pakalpojumu sniedzēji (papildus 2 sabiedrības, kurām ir līzinga portfeļi administrēšanai), no kuriem kredītiestādes meitas sabiedrības PTAC uzraudzībā ir 6 (Citadele līzings un faktoring SIA, Luminor Līzings Latvija SIA, Luminor līzings SIA, SEB līzings SIA, Swedbank Līzings SIA, UniCredit Leasing SIA). Bet, ja kredītiestādes meitas sabiedrības nosaka pēc dominējošās ietekmes, tad tādu varētu būt vairāk - arī InCREDIT GROUP SIA, Inbank Latvia SIA un Mokolīzings UAB filiāle Latvijā. Divas no šīm ir ar ārvalstu kredītiestāžu kapitālu. Uzsveram, ka atbilstoši MK noteikumu prasībām visas minētās kapitālsabiedrības ir iesniegušas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas procedūras. Neviens no līzinga pakalpojuma sniedzējiem nav lūdzis PTAC iespēju, kas ir paredzēta MK noteikumu 2.punktā, saskaņot prasības atbilstoši kredītiestādes meitas sabiedrības vai filiāles īstenotās grupas mēroga politikai un procedūrām noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai.

Ekonomikas ministrija norāda, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas uzraudzības piešķiršana tieši PTAC ir skaidrojama arī ar to, ka šādā veidā sistēma kā tāda darbojas daudz efektīvāk, jo licencēšanas un NILLTFNL uzraudzība viena uzrauga ietvaros var novērst tādas problēmas kā, piemēram, laicīga licences anulēšana būtisku pārkāpumu gadījumā. Ja uzraudzība tiktu dalīta starp FKTK un PTAC, tad varētu rastos smagnējs uzraudzības mehānisms, kas prasītu vairāku iestāžu resursus un būtu apšaubāma šādas uzraudzības efektivitāte. Turklāt, ārvalstu banku meitas sabiedrības, kuras sniedz līzinga pakalpojumus, būtu jāizrauga ārvalstu finanšu institūciju uzraudzības institūcijām, tomēr šāda sadarbības prakse nav efektīva, un, ņemot vērā to, ka arī FKTK nav šādu piešķirtu uzraudzības institūcijas pilnvaru, licencēšanas darbības un uzraudzību šādos gadījumos veic PTAC.

Īpaši svarīgi ir norādīt, ka, nodalot līzinga devēju uzraudzību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā starp dažādām uzraudzības iestādēm, kopumā nebūs pilnīgs nozares pārskats par licencēto līzinga pakalpojuma sniedzēju vienotiem nozarei piemītošajiem riskiem, kā arī uzraudzības iestāžu (šajā gadījumā PTAC un FKTK) viedokļi par licencētās līzinga devēju nozares riska pakāpi varētu būt atšķirīgi, līdz ar to vienā tirgus segmentā strādājošiem uzņēmumiem varētu tikt izvirzītas dažādas prasības. Un, lai arī šobrīd visām uzraudzības iestādēm ir aktīvi jāsadarbojas ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestu, arī uzraudzības iestādēm savstarpēji ir jāstiprina arī sadarbība pašu starpā, izvairoties no tā, ka kādai no iestādēm trūkst būtiskas informācijas situācijas izpētei vai lēmuma pieņemšanai.

Atbilstoši tam, ka finanšu līzinga pakalpojumu sniedzēji, tieši kredītiestāžu meitas sabiedrības, šobrīd joprojām ir PTAC uzraudzībā, tiek nodrošināts, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomas uzraudzības resursi netiek izkliedēti, un tie ir piesaistīti licencēšanas procesam, kas sniedz iespēju uzraudzības iestādes savlaicīgai darbībai, lai nepieciešamības gadījumā piemērotu atbilstošas NILLTFNL paredzētās sankcijas, tajā skaitā, par NILLTFN uzraudzību atbildīgā darbinieka vai augstākās vadības nomaiņu licencētā līzinga uzņēmumā. MK noteikumu piemērošana ir jāveic, balstoties uz NILLTFNL subjektam piemītošajiem riskiem, kas NILLTFNL subjektam rada salīdzinošu brīvību resursus vairāk ieguldīt augstāka riska darbību uzraudzībai, kā arī pieļauj iespēju ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu un terorisma finansēšanas novēršanas uzraudzības iestādi, kas ir PTAC, rast risinājumu gadījumos, ja īstenotās grupas mēroga politikas un procedūras neatbilst MK noteikumiem, paredzot šo politiku un procedūru piemērošanu atbilstoši Latvijā noteiktajai NILLTFN piemērošanas praksei. Tas attiecas arī uz tādiem gadījumiem, ja kredītiestāde ir veikusi klienta izpēti, kredītiestāžu meitas sabiedrības var vērsties pie PTAC, lai rastu risinājumu par klientu izvērtējumu, ja tas jau ir veikts.

Tā kā uzraudzība pār NILLTFNL likuma subjektiem jāveic neatkarīgi no uzrauga – PTAC vai FKTK – administratīvais slogs uzņēmējiem būtiski nemainās. Tomēr, ja pieņemtu, ka uzraudzību finanšu līzinga pakalpojumu sniedzējiem, gan kredītiestādēm, gan kredītiestāžu meitas sabiedrībām, nodotu FKTK, tad papildus slogs rastos tieši FKTK. Un šādā gadījumā vajadzētu vērtēt ne tikai efektivitāti, pieejamos resursus jaunas funkcijas nodrošināšanā un pašas funkcijas pārdalīšanu starp PTAC un FKTK kā tādu, bet arī lietderību, kas šī brīža situācijā, kad saņemts “Moneyval” vērtējums par Latviju ar virkni veicamo pasākumu, varētu ietekmēt ne tikai šo pasākumu izpildi, bet arī ietekmēt Latvijas tautsaimniecību un kavēt valsts uzlabojumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas jomā kopumā.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, kā arī iepazīstoties ar Latvijas Finanšu nozares asociācijas dokumentiem, Ekonomikas ministrija aicina uzraudzības maiņas jautājumu atzīt par neefektīvu un atstāt esošo regulējumu attiecībā uz kredītiestāžu meitas sabiedrībām negrozītu normatīvajos aktos.

Finanšu ministrs

J.Reirs

B.Zvirgzdiņa, 67095601
Baiba.Zvirgzdina@fm.gov.lv